

Bilgi Çağında Eğitim Fakültelerinde Resim-İş Eğitiminin Genel Bir Değerlendirmesi

In the age of information general evaluation of art education in the educational faculties

Hülya İZ BÖLÜKOĞLU

G. Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğt. Böl. Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara-TÜRKİYE

ÖZET

Bilgi çağının, sürekli değişen ve gelişen koşullarına ayak uydurmak her meslek gurubu için önemliyken, eğitimciler için bir zorunluluk olmuştur. 21. yüzyılda eğitim kurumları ve eğitimciler yeni taleplerle karşılaşacağından eğitilmiş insan tanımı, öğrenme ve öğretme biçimleri, öğrenilen ve öğretilen değişecek, gelişecektir. Bu anlamdaki değişim ve gelişimde etken olan yaratıcı kişilik özelliğine sahip bireylerin yetişmesi daha da önem kazanmıştır. Buna paralel olarak sanat eğitimcisi yetiştiren Eğitim Fakültelerinde de bilgi çağı verileriyle beslenen bir sanat eğitiminin gerekliliği doğmuştur. Bu bağlamda çalışmada Eğitim Fakültelerinin Resim öğretmeni yetiştiren bölümlerinin çağın dinamizmine paralel eğitim verebilmesi amacı ile öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş, Bilgi Çağı, Sanat Eğitimi, Öğretmen

ABSTRACT

It has become a must for educators to stay current with the constant and developing conditions of the information age. It is also vital for all professional groups to stay current. The definition of educated man, the form of teaching and learning, what you teach and learn will alter and develop, due to the fact that the educational institution and educators will meet with new demands in the 21st century. In parallel to this change, it has become very important to bring up individuals having creative personal qualifications, which is important for this change and progress. Consistent with this fact, it has become a necessity in the educational faculty, which brings up prospective art teachers, to create a model of education fed and supported with the facts and data of the new education epoch. In this study, within this concept, guidelines and suggestions have been developed with the aim of providing a level of education in the sections of the educational faculty which bring up art teachers, in parallel with the dynamics of the century.

Key Words: Contemporary, The Age of Information, Art Education, Teacher

1. GİRİŞ

İnsanlık tarihinin yakın geçmişindeki önemli evrelerinden olan endüstri devrimi, geliştirdiği üretim ilişkileri, sosyo-ekonomik yapılaşması ve bunların doğal sonucu olarak kendine özgü kültür değerleri ile sürecini tamamlayarak yeni bir evrenin hazırlayıcısı olmuştur. Şimdi, ortaya koyduğu ürünleri ve etkileriyle beyin gücümüzü, düşünsel ve yaratıcı gücümüzü yüceltmede etken olan bir başka devrim, 20. Yüzyılın ikinci yarısından başlayarak her geçen gün çok daha belirginleşmektedir. Temelinde bilgisayar teknolojisindeki hızlı gelişmenin yer aldığı, bilgi devrimi olarak adlandırılan bu olgu, ürettiği *araçlarla* ortaya koyduğu *verilerin* kullanımına dayalı olarak toplumsal dinamizm ve iletişim teknolojisindeki sonuçlarıyla, sürekli olarak kendini yenileyen ve gelişen bir ivme kazanmıştır.

İşte Dünyadaki 1970'lerden beri süre gelen bilgi işleme teknolojisindeki patlama ile ortaya çıkan, bilgi teknolojisindeki son gelişmeler “Bilgi Çağı” olarak adlandırılan süreci başlatmıştır.

İlk defa 1978 yılında literatüre giren bilgi toplumu kavramına göre; 21.yüzyıl en çok petrol rezervi olan, en çok otomobil üreten, altın fiyatlarına hükmeden, tarım ambarı olmakla övünen ülkelerin değil, bilgiyi üreten ve bunu ellerinde tutan ülkelerin yüzyılı olacaktır.

Bilgi toplumu, bilginin insan, organizasyon ve toplum yaşamında temel güç ve ana sermaye halini aldığı, bilgi üretiminde çalışanların çoğaldığı, yaşam boyu öğrenme alışkanlığının yerleştiği, kısaca; öğrenen birey, öğrenen organizasyon ve öğrenen toplum bağının kurulduğu, toplumsal yaşam biçimini ifade etmektedir.

Bilgi toplumunda insan; bilgiye ulaşma yollarını, bilgiyi sınıflandırmayı, üretebilmeyi, paylaşabilmeyi ve bu işlemlerin hızla gerçekleştirildiği ortamlara uyum sağlayabilmeyi öğrenmek zorundadır. Bilgi teknolojilerini rahatlıkla ve verimli bir şekilde kullanabilen, yaratıcı, girişimci, üreten, yenilikçi, bireysel sorumluluk sahibi, sürekli kendini yenileyen insanlar bilgi çağının başarılı bireyleri olacaklardır. Bu niteliklere sahip bireylerin yetiştirilmesi eğitimcilerin ve eğitim sisteminin sorumluluğudur (Atalay, 1996).

2. BİLGİ ÇAĞINDA ÖĞRENME-ÖĞRETME

Bilgi çağında, bilgi ağı ve multimedya ile ilgili ileri teknolojide hayranlık uyandırıcı ilerlemeler, bizi uydulara bilgisayarlara, internete, elektronik postaya, sibernetik alana ve diğer bilgi üretme ve paylaşma araçlarına (kısaca bilişim ve telekomünikasyon araçlarına) benzeri görülmemiş bir hız ile bağımlı kılmaktadır. Bunlar, hayatımızı daha önce sahip olmadığımız sistemler ve programlar aracılığıyla yönetmektedirler. Bilgi aktarımı ve telekomünikasyondaki ilerlemeler, küreselleşmeyi ve birbirine bağımlılığı, dünyadaki pek çok insan için gündelik yaşamın bir gerçeği haline getirmektedir. Bu gelişmeye ayak uyduramayan, benimsemekte geciken, diğer bir deyişle bilgi çağına ayak uyduramayan birey, toplum ve uluslar giderek çevrelerinden, toplumdaki ve uluslar arası diyalogdan koparak yalnızlaşacaklardır.

Bilgi çağında öğrenme ve öğretmeyi etkileyen en temel olgu; verilerin hızlı ve etkin toplanması ile onların işlenerek, paylaşılabilir bilgiye dönüştürülmesidir. Böylece bilişim olanakları ile; aynı verinin paylaşılması, varyasyonlarının üretilmesi değişik değerlendirme ve yorum çeşitliliği içerisinde konunun irdelenerek geri yansımalarının elde edilmesi sağlanabilmektedir. Bu gelişmeler, paylaşım ve düşünme zenginliğinin yarattığı global kültür oluşumunda ortak değerlendirme birliğinin geliştirdiği anlayışla beslenenlerin, yeni ürünler üretmesini sağlayacaktır.

Bu bağlamda bilişim dünyası;

- Öğrenene, bilgiye hızla ulaşma onun değişik yorumlarını izleyebilme ve konunun önde gelenleriyle haberleşebilme olanaklarını,
- Öğretene, bir taraftan yeni öğretim teknikleri alanındaki gelişmeleri izleme, diğer taraftan öğretimini verdiği konu hakkındaki yenilikleri takip ederek, isterse bilgisinin daha geniş kitlelere ulaşmasında bilişim tekniklerini kullanabilmesi olanaklarını,
- Konusunda araştırma yapan araştırmacılar için ise, aynı veya benzer konuda çalışanlarla her anlamda iletişim kurarak hızlı ve kapsamlı bilgi alış-verişinde bulunma olanaklarını vermektedir.

Bilgi çağının varoluşunda ve bilginin günlük yaşamımızda bu denli etkin oluşunda bir dizi buluş ve ileri teknolojinin uygulamaya geçirilmesinin rolü büyük olmuştur. Ama bunlar arasında iki uygulamanın rolü çok belirgindir. Bilgisayar ve internet.

Bilgisayar, giderek gelişen kullanım kolaylığı, hatasız olmasına karşın çok hızlı çalışma özelliği, geliştirilen yazılımları (diğer bir deyişle hazırlanan programları) ve her an değişik bir uzman olabilme özelliği ile, bilgi çağının en önemli hazırlayıcı, itici buluşu olmuştur. Her geçen gün geliştirilen yazılımlarla olağanüstü bir teknik resim masası, daktilonun ötesinde birçok olanaklar sunan yazı makinesi, yaratıcılığa yeni boyutlar kazandıran resim-grafik ortamı oluşturması ve bilimsel çözümlere sınırsız katkılar sağlayan uygulama yazılımları bilgisayarın yaygın kullanım alanlarına ilişkin örneklerden sadece birkaçıdır.

Uluslar arası bilgisayar ağı anlamına gelen internet ise; bu çağın varoluşundaki en temel buluş ve hayata geçirilen en önemli uygulamadır. İnterneti, uluslararası bazda genel itibari ile bir birine bağlı olmayan bilgisayarların ortak iletişim protokolü kullanarak haberleşmelerini sağlayan sistem olarak açıklamak mümkündür. Bu bağlamda internet; çok sayıdaki bilgisayar ve bilgisayar sisteminin bir biriyle iletişim kurabildiği, dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır (Başbakanlık, 2000).

İnternet, insanların her geçen gün gittikçe artan "üretilen bilgiyi saklama, paylaşma ve gerektiğinde ulaşma" istekleri sonucunda ortaya çıkan bir teknolojidir (Berkmen ve ark., 2001). Bu teknoloji yardımı ile pek çok alandaki bilgilere insanlar kolay, ucuz ve hızlı bir şekilde erişebilmektedirler.

Bilgi çağında, bütün sosyal sistemler etkililiklerini sürdürebilmek için kendilerini yenilemek, değişen koşul ve ihtiyaçlara karşılık vermek zorundadır. Değişen koşullara uyum sağlayamayan, gerekli yapılanmayı gerçekleştiremeyen kurumlar çökmeye mahkumdur. Çünkü sistemlerin işlevlerini yerine getirememesi onların varlık sebeplerini ortadan kaldırır. Ancak sosyal sistemler kendilerini yenileyecek dinamizme sahiptirler. Her ülke, belli zaman dilimlerinde köklü değişimler yaşar. Değişimi zorlayan nedenler ülkenin kendi koşullarından kaynaklanabileceği gibi uluslararası konjonktürün bir sonucu da olabilir. Değişim zamanlarında tüm ekonomik, sosyal ve kültürel kurumlar kendilerini yenilemek, değişen ihtiyaçlara ve yeni oluşan beklentilere karşılık vermek durumunda kalırlar (Özden, 1999).

Bu bağlamda, geleceğin insanlarını yetiştirme görevindeki, eğitim-öğretim sistemimizin de çağın gereği olarak kendini sürekli yenileme ve değişimin gereklerini yerine getirme sürecinde olması gerekmektedir. Her ne kadar yapılanları yeterli

görmek olası değilse de, konunun nedenli benimsendiğine ilişkin sergilenen yaklaşımlar, maddi imkansızlıklarımızı aştığımız oranda bilgi çağının gerekli kıldığı altyapıya kavuşma ve uygulamalarından yararlanmada daha da hızlı yol alabileceğimiz umudunu vermektedir. Bu alanda ülkesel kaynakların tümünün yaygın ve etkin devreye sokulması çabaları, kısa zamanda olması gerekene ulaşmamız ve bilgi çağında bilgiyi üretmede, teknolojiyi geliştirmedeki rolümüzü üstlenmemiz açısından, birey ve toplum olarak en önemli çağdaş sorumluluğumuzdur.

Burada en kritik konumda olan ve geleceğin şekillenmesinde anahtar rolü üstlenen kurum ve kuruluşlar, temelde eğitimcilerin, araştırmacıların ve uygulayıcıların eğitimi ile bilginin üretilmesi görevlerini üstlenmiş olan (akademik kuruluşlar başta olmak üzere) eğitim kurum ve kuruluşlarıdır. Bireylerin daha etkili öğrenmeleri için var olan eğitim kurumları, bilgi çağının gerekleri doğrultusunda kendini yenileyebilmeli ve çağın dinamizmine ayak uydurarak yeni gereksinimlere cevap verebilmelidir. Bu anlamda; öğrenme-öğretme etkinliklerinin yeniden düzenlenmesi ancak, bilginin doğasına ilişkin çağdaş yaklaşımların benimsenmesi ile gerçekleşebilir (Özden, 1999).

Eğitim kurumlarında gerçekleştirilecek eğitim ve öğretimin kalitesini belirleyecek en önemli etken, onları yetiştirecek eğitimcilerin ne ölçüde çağın gereklerine uygun olarak yeni roller üstlenebilecek biçimde yetiştirilebildiklerine bağlıdır (Ataman, 1996). Bu bağlamda, çağın sürekli değişen ve gelişen koşullarına mesleğinin gerekleri içinde ayak uydurmak her meslek gurubu için önemliyen, öğretmenler için bir zorunluluk olmuştur. Ülkenin gelişmesi için gereken insan kaynağı, ancak çağdaş bilgiye ulaşır, yeni teknolojiler üretebildiği oranda yeni çağda etkin olabilecektir. Bunda da eğitim teknolojisindeki yeni yaklaşımların uygulanma düzeyi ile kullanımındaki başarının rolü büyüktür.

İnternet ve network teknolojilerinin eğitimde etkinlik kazanması ile birlikte eğitimcilerin rollerinin de değişmesi kaçınılmaz olmuştur. Eğitimciler, dünyada alanlarındaki diğer meslektaşlarının ne yaptıklarını ve alanları ile ilgili ne olup bittiğini internet yolu ile kolayca ve kısa bir süre içinde öğrenme imkanlarına sahiptirler. Önceki yıllarda sadece haberleşme, elektronik posta (e-mail) amacı ile kullanılan internet bugün daha çok amaçlı olarak kullanılmaktadır. Bunda hem kullanımın yaygınlaşması hem de internette sunulan servislerin çokluğu ve kullanım kolaylığının etkisi olmuştur. Eğitimciler, önceki yıllarda interneti sadece merakla karışık e-mail,

telnet, vb. metin ortamlı programlar için kullanırlarken, bugün bu teknolojiyi eğitim ortamının bir parçası, ders materyallerinin hazırlanması ve ilgili literatürü tarayarak bilgiyi güncelleme vb. amaçlara yönelik olarak kullandıkları görülmektedir (Bülbül, 1998).

Yirmi birinci yüzyılda eğitim programlarının öğrencilere, çok yönlü, soyut, eleştirel, yaratıcı, bağımsız düşünme, problem çözme ve iletişim becerisi kazandırması yanısıra, bilgi üretmeyi ve öğrenmeyi öğretmesi; kendilerini değerli bir insan olarak hissetme, kapasitelerine güvenme ve farklılıklara değer vermede rehberlik etmesi beklenmektedir (Özden, 1999). Bu alanda da bilgi teknolojileri önemli bir gelişim göstererek eğitim sisteminde de yerini almıştır. Eğitim alanında bilgisayarlaşma için dört temel gerekçe söz konusudur. Bunlar:

- Yarının bilgisayar okur-yazar toplumlarına katılabilmede temel ihtiyaç olması,
- Bireyin kariyerinde başarı sağlaması için ön gereklilik olması,
- Eğitimde verimliliği sağlaması,
- Programlamanın veya bilgisayar programlarının akli yetenekleri geliştirmesi, yönündeki düşüncelerdir (Gökdaş, 1998).

3. BİLGİ ÇAĞINDA SANAT VE SANAT EĞİTİMİ

Toplumun, sosyal, siyasal, bilim ve teknoloji alanındaki her türlü değişiminde sanatla olan etkileşimi yadsınmaz. Benzer şekilde toplumsal kurumlardaki değişim sanata da yansıyor sanatın yeniden yapılanmasına neden olmuştur.

İsmail Tunalı'ya göre:

- Bilgi çağının sanatı Rönesanstan beri gelen geleneksel naturalizm ve soyut sanat diyalektiğinin dışında gelişecektir. Bu anlamda sanat anti-konvensiyel, yeni bir sanat olacaktır.
- Bilgi çağının sanatı universal bir akıl ve küresel bir bütünleşme içinde yöresellik ve ulusallık kimliğini giderek yitirecektir.
- Ama bütün bu değişmelere ve biçim değiştirmelerine karşın, sanat, toplumlar için yine temel bir kültür eksenini oluşturmayı sürdürecektir (Tunalı, 2000).

Plastik sanatların bir çok dalının yeni teknolojik gelişmelerden büyük ölçüde etkilendiği açıktır. Örneğin, modern makineler aracılığı ile hareketli heykeller, resimde belirli ifadelerin açıklığa kavuşturulması için lazerin kullanılması olasıdır. Sanat alanındaki diğer pek çok gelişmeler arasında sanatın çeşitli türlerinin birleştirilmesi de bulunmaktadır (Resim-heykel ve tekstil-resim vs.). Bu gelişmelerin, gelecek yüzyılda da devam etmesi ve bu alanı daha da zenginleştirilmesi beklenmektedir (Elsayed, 1997). Bu nedenle, sanatın yeni çağdaki değişimine paralel olarak sanat eğitiminde de değişim kaçınılmaz olmuştur.

Çağdaş Eğitim anlayışında bireylere bilgi aktarımı yanında, ilgi ve yeteneklerin geliştirilerek, bireylerdeki yaratıcı yetinin ortaya çıkmasını ve gelişmesini sağlamak son derece önem kazanmıştır. Öğretilenin öğrenilmesi gerektiği varsayımı, yerini öğrenmenin öğretilmesi gerektiği varsayımına bırakmaktadır. Hedef; yaratıcı, üretken, düşünen, tartışan, katılarak öğrenen özgür ve mutlu bireyler yetiştirmektir. Yaratıcılık ise, gerek bilim ve teknikte, gerekse düşünsel, sanatsal ve kültürel alanda özgün ürünler verme demektir. Dolayısıyla bireylerin tek yönlü değil, bilişsel, devinışsel ve duyuşsal yönleriyle bir bütün olarak ele alınıp yetiştirilmesi söz konusudur. Bu nedenle, Güzel Sanatlar Eğitiminin, çağdaş eğitim kavramı ve uygulamaları içinde, bilim ve teknik eğitiminin yanında özel bir yeri vardır (San, 1990).

Eisner, E. W. (1994) göre de sanat eğitimi; bireylerin duyu ve imgelem kapasitelerini bulmalarına yardım eder, keşfetmeye olanak verir. Keşfetmek ve ifade etmek insanı geliştiren temel bileşenlerdir. Bu nedenle eğitimin önemli bir parçası olan sanat eğitimi bilgi çağında daha da önem kazanmıştır. Çünkü çağın değişimine ayak uydurabilecek genç kuşakların yetişmesinde, insan ve toplumun gelişmesinde sanat eğitimi önemli bir yoldur. Sanat eğitiminin en önemli hedeflerinden biri de yaratıcı düşünmenin gelişimidir.

Sanat eğitiminde amaçlanan yaratıcı kişilik özelliklerinin bazıları aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Kendine güvenen,
- Bağımsız olmayı tercih eden,
- Risk almaktan çekinmeyen, (Saban, 2000)
- Farklı olmaktan korkmayan,
- Bir şeyleri değiştirme cesaretine sahip,

- Kendi görüşlerini savunabilen,
- Başkalarıyla ayrı düşmekten çekinmeyen,
- Gerektiğinde kuralları çiğneyebilen,
- Hata yapmaktan korkmayan,
- Kaybetmekle yılmayan,
- Enerjik, spontan eylemlerde bulunma alışkanlığına sahip,
- Bir sonuca ulaşınca kadar dinlenemeyen,
- Meraklı, alternatif düşünme ve uygulamaları deneyen,
- Zorunlu durumlarda gelenekleri dışlayan,
- İtaatkar olma baskılarına boyun eğmeyen,
- İdealist, karışık-gizemli olay ve düşüncelerden kaçmayan (Özden, 1999).

Ancak bu özellikleri taşıyabilen bireyler bilgi çağının dinamizmine ayak uydurabilir ve bilgi çağı verilerini oluşturup, geliştirebilir.

Sternberg ve Williams'ın (1996) ortaya attığı "Yaratıcı Yatırım Teorisi" yaratıcı insanları toplum yararı için iyi bir yatırımcı olarak algılar; çünkü, yatırımcı insanlar düşük değere alıp, yüksek değere satabilen bireylerdir. Söz konusu bu alıp-satma işini yatırımcılar iş dünyasında yaparken, yaratıcı insanlar da bilgi dünyasında gerçekleştirirler.

Bu bağlamda yaratıcı düşünceyi besleyen nitelikte sanat eğitimi veren bir toplumda yetişen birey, bilgi çağına kolayca adapte olur. Bilgi çağı verilerinin yaratıcı insanı etkilemesi ve yaratıcı insanın bilgi çağı verilerini etkilemesi, gelişen bir döngü olarak sürüp gider. Bu anlamda da sanat eğitiminin gerekliliği ve önemi bilgi çağında artmaktadır.

4. BİLGİ ÇAĞINDA EĞİTİM FAKÜLTELERİNDE RESİM- İŞ EĞİTİMİ

Sadece Bilim dalları gelişimleri için yeni teknolojilere gereksinim duymazlar sanat dalları için de aynı gereksinim vardır. Ülkemizde de bilgi çağına ayak uydurabilmek için, birçok eğitim kurumunda olduğu gibi Sanat Eğitimcisi yetiştiren Eğitim Fakültelerinin Resim-İş Eğitimi Anabilim Dallarında da bilgi çağı verileri ile beslenen çağdaş bir sanat eğitiminin uygulanması gereklidir.

Günümüzde etkin bir rol oynayan, bilgi çağının en önemli getirilerinden biri olan bilgisayarlar, birçok alanda olduğu gibi sanat eğitiminin de vazgeçilmez bir parçası durumundadır. Bilgisayar teknolojisi bir tasarımın işlevsel hale dönüşmesinde ilginç olasılıklar yaratır, daha etkili daha hızlı tasarımlar yapılmasına olanak sağlar. Bilgisayarlar el yöntemi ile başarılması zor olan şekil, doku, renk, perspektif, hacim ve animasyonların çeşitliliğine izin verirler. Yaratma sürecini değiştiren bilgisayarlar kullanıcıya yaratma sürecinde olanaklar vererek yeni oluşumlara hızla ulaşılmasını sağlar.

Sanat eserinin oluşum aşamasında araç olan bilgi teknolojileri öyle bir etkinlik kazanmıştır ki; sonuçta ortaya çıkan eserin önceden tasarlananın çok ötesinde bir yapıya ulaşmasının yanı sıra bu zengin, hızlı süreci yaşayan sanatçının da düşünsel değişimine neden olabilmektedir.

Öğrenci bilgisayar ve internet aracılığı ile görsel işitsel ve çok boyutlu uygulama olanaklarını kullanabilir. İnternet aracılığı ile ulaşabildiği kaynaklardan kapsamlı yararlanabilme, öğrenciyi çok yönlü olarak geliştirir. Teknolojik gelişmeler, öğrenciye yeni seçeneklerle birlikte, ortaya konulan tasarımların değiştirilmesine ve geliştirilmesine olanak tanıyan görsel çeşitliliği sunmaktadır. Yeni teknoloji ortamını, sanatsal tasarımını geliştirmeye yönelik kullanan öğrenci, fikir üretme sürecinde bu ortamın imkanlarını yani; görsel imgeleri ve iletişim araçlarını kullanabilmekte, tasarımlarına değişik boyutlardan bakabilme şansı yakalamaktadır. Çünkü bu teknoloji ortamı ile sayısız görsel veriye ulaşabilir. Çalışmasını sınırsız ortam içerisindeki veriler kapsamında değerlendiren öğrenci, yine aynı ortamda çalışmasını değiştirebilir, geliştirebilir, özgünleştirebilir. Çok seçenek, çok deneme fırsatı, sonuca ulaşmada sanat eğitimi sürecindeki bireyin yaratıcı kapasitesini arttırabilmektedir (Yılmaz ve Ünal, 2002).

Bilgisayarın yaratıcı eylem içindeki kullanıcıya sağladığı bu olanaklar göz önüne alındığında Eğitim Fakültelerinin Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalındaki derslerin çoğunda bilgisayar teknolojisi kullanımı gerekli olmuştur.

5. SONUÇ

Sonuç olarak eğitim kurumlarında, ancak bilgi çağı teknolojilerinin kullanımıyla, yirmi birinci yüzyılda ve gelecekte amaçlanan daha etkin öğrenme gerçekleşebilecektir.

Yirmi birinci yüzyıl öğretmeni "sürekli değişen rol beklentilerine cevap verebilecek; öğrenme teorilerini, eğitim yöntemleri ve müfredatı devamlı sorgulayıp, yeniden tasarımılayacak" nitelikte olmalıdır (Dede, 1992).

Sanatçının eserlerini oluşturma sürecinde birçok faktör, yani çevre, kullanılan teknolojik araçlar, sanatçının düşünsel yaklaşımları nasıl değişken ise, sanat eğitimcisi açısından eğitim ortamında da, eldeki değişken verilerle yapılacak *eğitim tasarımı* da değişkenlik gösterebilir. Önemli olan eğitmenin bu ortamda, yaratım sürecinde olduğu gibi birçok çözümler üretebilmesi ve bunlardan en verimli olanını seçebilmesidir (Bölükoğlu,??).

Çok geniş bir açılımla; öğretmen adayı sanat eğitimini yeni teknolojik olanaklarla alacak ve bu donanımla öğretmen olduğunda aynı çağdaş yapıyı öğrencilerine öğretme çabası içinde olacaktır. Geleceğin öğretmenleri, iş adamları, sanatçıları, vb. olacak bu öğrenciler de kendi mesleklerini çağdaş bir anlayışla uygulayabilmeleri için, geriye dönüp bir takım eksikliklerini kapatma gayreti içinde zaman harcamayacaklardır. Bilgi çağında değişim ve gelişim o kadar hızlı olmaktadır ki, geç kalanlar belki de ileride bu gelişimi hiç yakalayamayacaklardır.

Özellikle eğitim alanında ve bunun önemli bir parçası olan sanat eğitiminde de daha fazla geç kalmadan çağdaş donanımlarla eğitim yapmak hiç olmazsa gelecek neslin gelişimlere ayak uydurabilmesi için zorunludur.

Sanat bir anlamıyla yapılmayarı yapma, düşünülmeiyeni düşünme değil midir? Bilgi çağı verileri ile gerçekleştirilen sanat eğitimiyle yapılmayarı yapabilen, düşünülmeiyeni düşünen birçok bireyin yetişmesi sağlanacaktır. Bireyler sadece sanat alanında değil hangi meslekten olursa olsun, işlerindeki gelişimleri ve sorunları çözebilmek için geniş bir düşünce yapısına sahip olacaklardır. Ayrıca bu anlamda yetişmiş sanat eğitimcileri Anadolu'nun ücra köşelerindeki çocuklara bilgisayarla bir şeyler yaptırmasalar bile, yeni teknoloji ile aldıkları eğitim onlara imgesel anlamda büyük bir açılım sağlamış olduğundan, verebilecekleri eğitimi de o derece çeşitlendireceklerdir.

Bilgisayarlı sanat eğitimi sadece uygulama alanındaki hızı ve çeşitliliği arttırmak değildir. En önemlisi düşünce çeşitliliğini arttırmaktır. Bu da geleceğin sanat eğitimcisi olacak öğrenciye geniş bir düşünce perspektifi kazandırır. Ancak bu verilerle beslenen sanat eğitimcisi, birçok değişken etkeni değerlendirerek kendi eğitim yöntemini tasarlayabilecek yetiye sahip olabilir.

6. ÖNERİLER

Eğitim Fakültelerindeki Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı derslerinin bilgi çağı standartlarına uygun olarak yapılabilmesi amacıyla;

- Bilgisayar, internet, telekomünikasyon ve bunun gibi teknolojilerinin kullanımı için gerekli donanımların sağlanması,
- Mevcut öğretim elemanlarına yeni teknolojilerin kullanımıyla ilgili destek verilmesi,
- Programa sanat teknolojisi dersi konması ve donanımlı bir atölyenin sürekli çalışır durumda olması (Kurtuluş, 2002),
- Sağlam bir sanat eğitimi alt yapısına sahip olmaları yanı sıra, yeni teknolojileri bilen veya öğrenme çabası içinde olan gençlerin öğretim elemanı (araştırma görevlisi) olarak tercih edilmesi,
- Ders programlarındaki ders isimleri ne denli çağa uygun gibi görünse de öğretim elemanlarınca, derslerin; öğrenciye düşünmeyi, bilgiyi kullanmayı, problem çözmeyi öğreten nitelikte tasarlanması,
- Ders programlarının çağın gereklerine cevap verebilen, bilgi çağındaki hızlı değişime uyabilen bir esneklikte yeniden yapılandırılması,
- Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yapılan Yüksek Lisans, Doktora programlarının yanı sıra Sosyal Bilimler Enstitüsünde sanatta yeterlik programlarının açılması, sağlanmalıdır.

Diğer taraftan geleceğin sanat eğitimcisi olacak öğrenciler için ön görülecek kazanımlar ise aşağıdaki ana başlıklar altında toplanabilir.

- Bilgi çağına ayak uydurabilmede sanat eğitimcisinin dinamik rolünü üstlenecek bilincin, sorumluluğun, becerilerin kazandırılması,
- Kendi ilgi alanlarında derinliğine çalışma olanağı verilmesi,
- Benlik kavramının geliştirilmesi,
- Eğitim ortamı içerisinde sürekli desteklenip cesaretlendirilmesi,
- Ders saatlerinin dışındaki saatlerde atölyelerde ve hafta sonları çalışabilmeleri için gerekli düzenlemelerin yapılması,
- Eğitim ortamlarının bireyin yaratıcı davranışlarını geliştirecek şekilde oluşturulması,

- Yeni iletişim teknolojilerinden yeterince yararlanabilmek için yabancı dil derslerine gereken önemin verilmesi,
- Fakülte içinde ve dışında, alanında uzman kişilerin konferanslara çağırılması,
- Yurtiçi ve dışındaki sergilerin izlenebilmesi için gereken desteğin verilmesi,
- Yurtdışındaki sanat eğitimi veren kurumlarla ortak çalışmaların yürütülmesi, sağlanmalıdır.

Öncelikle yönetici konumunda olan kadroların bu gerekliliklere inanması, benimsemesi ve destek sağlaması önemlidir. Bu nedenle Eğitim Fakültelerinde yönetim konumundaki akademisyenlerin sanatın uygulama, teorik ve eğitimi alanlarına aynı derecede önem veren kişiler arasından seçilmesi, çözümlere yaklaşımda gerçekçi bir yol olacaktır. Ayrıca, Bilgi çağının hızına ve değişimine ayak uydurabilecek bir sanat eğitiminin gerçekleştirilebilmesi için, deneyimli sanatçı, sanat eğitimcisi akademisyenlerden ve bilgi teknolojisindeki gelişimleri yakından izleyen genç kuşak sanatçı ve sanat eğitimcilerinden oluşturulan bir komisyonun sanat eğitiminin geleceğiyle ilgili planlamaları yapması yararlı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Atalay, M. S. (1996). "Bilgi Toplumu Öğretmenlerinin Sorunları" Modern Öğretmen Yetiştirmede Gelişme ve İlerlemeler. Sempozyum 96' Ankara Programı, 30 Eylül/ 4 Ekim 1996. Ankara.
- Ataman, A. (1996). "Öğretmen Yetiştiren Eğitim Fakültelerine Öğretim Elemanı Yetiştirilmesi Ve Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi" Yeni Türkiye 2 (7).
- Berkem, M. L. Gürdal, A. Bakıoğlu, A. Erdoğan, Y. (2001) "Öğretmenleri Meslek İçinde Gelişmelerinde İnternetin Rolü" 6 aylık Eğitim Bilimleri Dergisi.
- Bölükoğlu, H. (Basımda) "Grafik Tasarım Atölye Eğitiminde Grup Eleştirisi Ve Bir Değerlendirme Uygulaması" Gazi Sanat Dergisi, 3.
- Bülbül, H. İ. (1998) "Öğretim Elemanlarının İnternet'i kullanma Eğilimleri" Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Konya. 9-11 Eylül 1998. Cilt II.
- Dede, C. (1992) "Education In The Twenty-First Century, İn The Annals" Volume 552, July, p.p. 104-116.
- Elsayed, M. M. (1997) "Yirmi birinci Yüzyılda Öğretmenin Rolü konusunda Geleceğe Yönelik Bir Bakış Açısı" T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü. Uluslar arası Dünya Öğretmen Eğitimi Konferansı.(27 Ağustos-2 Eylül 1995). Milli Eğitim Basımevi. Ankara.

- Gençaydın, Z. (2002) 1. Oturum Grup Tartışmaları. Eğitimde Zeka Ve Yaratıcılık. Türkiye Zeka Vakfı. Talim Ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. Milli Eğitim Basımevi. Ankara, s.90-92
- Gökdaş, İ.(1998) "Bilgisayar Eğitimi Öğretim Teknolojisi" VII.Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi. Eğitim Bilimleri Bölümü. Cilt II. 9-11 Eylül 1998. Konya.
- Kurtuluş, Y. (2002) "Karşılaştırmalı Program Analizi- 1963 Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü Programı ve 1998 Resim Öğretmenliği Lisans Programı" Türkiye'de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme, Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75.yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi.08-09-10 Mayıs 2002. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Matbaası, Ankara.
- Özden, Y. (1999) "Öğrenme ve Öğretme" 3. Baskı. Pegem A Yayıncılık Tic. Ltd.Şti. Ankara.(5-9) (124-126)
- Saban, A. (2000) "Öğrenme-Öğretme Süreci. Yeni Teori Ve Yaklaşımlar" Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti. Ankara.s.101.
- San, İ. (1990) "Güzel Sanatlar Eğitimi Grubu Raporu" Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi Değerlendirme Raporları. A.Ü.Eğitim Bilimleri Fakültesi. 24-28. Eylül.1990. A.Ü.Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları. No:165 Ankara.
- T.C. Başbakanlık. (2000) "Ulusal Bilgi Sistemi" T.C. Başbakanlık, İdareyi Geliştirme Başkanlığı, Yönetim Bilişim Sistemi Merkezi. Ankara. B-43
- Tunalı, İ. (2000) "Dünyanın Yeni Epistemolojik Anlamı Ve Sanata Yansımaları" Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi. Bilgi Çağı ve Sanat VI. Ulusal Sanat Sempozyumu. Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları:18 Ankara. s.190.
- Yılmaz, S. D. ve Ünalın, T. (2002) "Toplumsal Yaşayışa Katkıları Kapsamında Sanat Eğitimi'nin Önemi ve Sanat Öğretmenlerinin Teknolojik Gelişim Dahilinde Değişen Rolü" Türkiye'de Sanat Eğitimi ve Öğretmen Yetiştirme, Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75.yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi.08-09-10 Mayıs 2002. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Matbaası, Ankara.